

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 12.12.2007
COM(2007) 794 окончателен

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И ДО
СЪВЕТА**

**Втори доклад относно използването на финансовите ресурси, определени за
извеждане от експлоатация на ядрени инсталации, отработено гориво и
радиоактивни отпадъци**

{SEC(2007)1654}

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	ОСНОВАНИЯ	3
2.	МЕТОДИКА	3
2.1.	Група за Финансиране на извеждането от експлоатация	3
2.2.	Проучвания	4
2.3.	Външно сътрудничество.....	4
3.	РЕЗУЛТАТИ.....	5
3.1.	Извеждане от експлоатация на ядрени инсталации.....	5
3.2.	Законодателни, институционални и процедурни аспекти	6
3.3.	Фондове за извеждане от експлоатация.....	6
3.4.	Оценка на разходите и адекватност на фондовете	7
3.5.	Използване на фондовете	8
3.6.	Ново изграждане на ядрени обекти.....	9
3.7.	Прозрачност.....	10
3.8.	Бъдещи насоки.....	11
4.	Заклучения	11

1. ОСНОВАНИЯ

През октомври 2004 г. Комисията представи на Европейския парламент първия си доклад относно използването на финансовите ресурси, определени за извеждане от експлоатация на атомни електроцентрали¹. Докладът бе изготвен отчасти като следствие от безпокойства за потенциални последици за безопасността, в случай че няма да бъдат на разположение адекватни фондове за извеждане от експлоатация, когато те са необходими, както и поради възможно лошо управление на фондове и нарушаване на конкурентната пазарна среда.

Докладът от 2004 г. бе приет добре и доведе до доклад по собствена инициатива² от Европейския парламент. В доклада бе признато, че извеждането от експлоатация е сложен въпрос и че за придвижването на повдигнатите въпроси се изисква по-подробна информация. Имайки предвид това, Комисията доведе до край процеса на обширни консултации, включващ независими технически проучвания (едно от които включва подробен въпросник) и подробни консултации с експерти от държавите-членки.

В допълнение, след консултация с експерти от държавите-членки и възползвайки се от своето проучване в областта, през 2006 г. Комисията прие Препоръка³ за фондовете за извеждане от експлоатация. Този втори доклад осигурява нормално развитие на работата на Комисията по сравняването на практиката на финансиране на ядрените оператори от ЕС и държавите-членки с изложеното в Препоръката на Комисията.

2. МЕТОДИКА

През 2004 г. Комисията учреди специална за случая експертна група - Група за финансиране на извеждането от експлоатация (DFG), за да подобри консултациите с държавите-членки и да гарантира по-добра начална информация, необходима за работата на Комисията. .

2.1. Група за Финансиране на извеждането от експлоатация

Групата за финансиране на извеждането от експлоатация подпомага ЕК в:

1. Поощряване на ясно разбиране на политиките и стратегиите по извеждане от експлоатация и съпътстващите задачи и дейности;
2. Осигуряване на актуална информация за оценката на разходите по извеждането от експлоатация и за управлението на провизиите/фондовете;
3. Изучаване на бъдещите възможности по отношение на по-нататъшното сътрудничество и хармонизиране на европейско равнище.

¹ Доклад относно използването на финансовите ресурси, определени за извеждане от експлоатация на атомни електроцентрали, COM(2004)719 окончателен от 26.10.2004 г.

² Резолюция на Европейския парламент относно финансовите ресурси, определени за извеждане от експлоатация на атомни електроцентрали (2005/2027(INI)), P6_TA-PROV(2005)0432

³ ОВ L 330, (28.11.2006 г.)

Групата за финансиране на извеждането от експлоатация се събра два пъти и осигури открит форум за обмен на виждания за националните подходи. Консултация с този орган бе направена по време на изготвянето на Препоръката³ на Комисията от 2006 г. за финансиране на извеждането от експлоатация.

2.2. Проучвания

Бяха проведени технически проучвания, осигуряващи основната входяща информация за настоящия доклад и насочени към широк кръг въпроси, свързани с извеждането от експлоатация на ядрени обекти. Проучванията бяха насочени към следните въпроси:

- Анализ на факторите, влияещи върху избора на стратегии за извеждане от експлоатация на ядрени инсталации;
- Методики за финансиране на извеждането от експлоатация в Европейския съюз;
- Списък с най-добри практики за извеждане от експлоатация на ядрени инсталации;
- Анализ на въпроси по околната среда, икономически и социални въпроси, свързани с извеждане от експлоатация на ядрени инсталации;

Копия от основните доклади за тези проучвания се намират на съответната интернет страница на Комисията⁴.

Отговорите от държавите-членки на конкретни запитвания за информация, и по-специално въпросникът, бяха различни, влияейки понякога върху изводите от съответното проучване. Този въпрос е разработен по-подробно в точка 3.7 на настоящия доклад.

2.3. Външно сътрудничество

Комисията продължи да работи с Международната агенция по атомна енергия (IAEA) и Агенцията по ядрена енергетика (NEA) в областта на извеждането от експлоатация на ядрени обекти, чрез специалните групи като TEGDE⁵ и WPDD⁶.

От Работната група за ядрена безопасност бе учредена група, като част от процеса на консултации на Съвета, организиран към Работната група „Атомни въпроси“ на Съвета. Службите на Комисията участваха активно в работата на тази група, чиято работа бе предимно основана на резултатите от въпросника на Комисията, посочен в точка 2.2 по-горе.

⁴ Интернет страница: http://ec.europa.eu/energy/energy_policy/index_en.htm.

⁵ TEGDE: Техническа група за извеждане от експлоатация (IAEA)

⁶ WPDD: Работна група за демонтиране и извеждане от експлоатация (NEA)

3. РЕЗУЛТАТИ

Работата на Комисията през последните две години подсили значително общите заключения от 2004 г., че има големи различия в стратегията за извеждане от експлоатация и в методиката за финансиране в държавите членки. Макар хармонизирането да може да осигури значителни положителни политически предимства, надлежно се отчитат потенциалните последствия от налагането на еднотипна политика на хармонизиране за всички случаи.

Работата на Комисията дава основания за достатъчно доверие в това, че операторите в държавите-членки действат отговорно при създаването и управляването на фондове за извеждане от експлоатация. Съществуват много примери на добра практика, които могат да бъдат изтъкнати за страни като Финландия и Швеция, където принципът „замърсителят плаща“ е включен в националното законодателство. Новият закон, приет във Франция през 2006 г., дава друг по-скорошен пример, който демонстрира осъзнаване от правителствата на нуждата да се занимаят с този аспект на ядрената промишленост, свързан с обществената загриженост.

Работата на Комисията също така изведе на преден план области от значение. Резултатите са обобщени по-долу, с посочване в средни скоби на съответната част от Препоръката за фондовете за извеждане от експлоатация³.

3.1. Извеждане от експлоатация на ядрени инсталации

Във всички държави-членки се вземат решения относно стратегии за извършване на оценка на множество фактори, като се тръгне от цената и разполагаемостта на хранилищата за отпадъци, и се стигне до социалните последици. В никой отделен случай не се посочва, че е била избрана конкретна стратегия за извеждане от експлоатация, по липса на адекватно финансиране. Все пак се отбелязва, че за няколко инсталации периодът на отсрочване е бил значително намален, вследствие на повишени възможности за финансиране. В някои държави-членки за решения по отношение на стратегията за извеждане от експлоатация е отговорен правителствен орган, докато в други решението се предоставя на оператора, който разбира се е обект на регулаторно одобряване.

Стратегиите са категоризирани според три основни типа – незабавна, отсрочена или погребване с възможно отсрочване, но без тази възможност да е предвидена в действителност за никоя ядрена инсталация в ЕС. Избраната стратегия в държавите-членки често варира със значителни различия в периода на отсрочване, като най-дълъг е периодът при графито-газовите реактори в Обединеното кралство, които имат срок за окончателно разчистване на площадката 130 години след затварянето на централата. Макар стратегията в Обединеното кралство да е официално определена на базата на предимствата на радиоактивния разпад, трябва да се отбележи, че наскоро сформираната правителствена организация (NDA), понастоящем отговорна за тези стари съоръжения, е заявила стремежа си да намали периода на 25 години. В други държави-членки се прилага стратегия за непосредствено демонтиране в продължение на относително дълъг интервал от време (Италия, Франция).

Информацията, подадена от държавите-членки, потвърждава, че въпросът с извеждането от експлоатация на ядрените инсталации и управлението на отпадъците се решава чрез дейности, които не водят до ненужен риск за здравето и безопасността на работниците и широката общественост [1,2].

Каквато и стратегия за извеждане от експлоатация да избере дадена държава-членка, евентуално недостатъчно финансиране от страна на оператора на централата може да доведе до противоречие с принципа „замърсителят плаща“ [3]. Освен това, то може да доведе до неоправдано икономическо преимущество, еквивалентно на държавна помощ, което да наруши конкурентната среда между производителите на електроенергия.

Някои държави-членки като Чешката република, Унгария и Нидерландия са избрали стратегия на отсрочено извеждане от експлоатация. Макар да има много оценки, които да заключават, че общите разходи са относително незивисими от избора на стратегия, стратегията на отсрочено извеждане от експлоатация не изисква суми с размерите на тези, необходими за незабавно извеждане от експлоатация веднага след затварянето на централата. Все пак е от основно значение да се подсигури това избраният начин на управление да гарантира, че финансовите ресурси ще са напълно разполагаеми и с адекватен размер, когато са необходими. В други страни понастоящем се наблюдава значително развитие: в Обединеното кралство NDA е предложила да намали периода на отсрочване от над 100 на 25 години. Словакия и България са заявили намерение да преминат от отсрочено извеждане от експлоатация към незабавно такова или, какъвто е случаят с Козлодуй 1-4, се предлага решение, попадащо някъде между двата варианта. В такива случаи, наличието на допълнително финансиране от източници, различни от фондовете на оператора, играе ключова роля за избора на стратегия, като дългосрочната финансова сигурност е област, която изглежда се нуждае от по-нататъшно развитие.

3.2. Законодателни, институционални и процедурни аспекти

Във всички държави-членки има ясно действащо законодателство, изискващо създаването на фонд с променящи се специфични характеристики по отношение на управлението и използването. Във Франция такова законодателство бе прието през 2006 г. с нов закон, който осигурява подходящ пример за най-добра практика и който, в своя обяснителен меморандум, споменава работата на Европейската комисия в тази област.

Всички държави-членки са създали национален орган [6] за разглеждане и оценка на управлението на фонда за извеждане от експлоатация, както и за оценка на разходите. Ролята на такива органи обаче рядко се определя в подробности. Това е все още развиващ се процес, който трябва да бъде наблюдаван отблизо чрез националните доклади, предвидени от Препоръката, с цел да се гарантира, че се прилага ефективен метод на разглеждане, оценка и контрол.

3.3. Фондове за извеждане от експлоатация

Повечето фондове за извеждане от експлоатация се заделят от доходи, получавани на основата на дейностите на ядрения обект - най-вече посредством такса по време на експлоатационния срок на централата. Все пак има няколко ясно обособени варианта:

- В няколко държави-членки финансирането на извеждането от експлоатация и управлението на отпадъците се осигурява от повече от една системи. Такъв например е случаят в Италия, Обединеното кралство, Словакия, България и Литва.

- В Германия фондовете се държат и управляват вътрешно от търговски оператори. Трябва да се отбележи, че макар системата, използвана от германските енергийни компании в миналото, да бе избрана за обект на критика от много заинтересовани страни, тази система за управление на фондовете притежава доказуема ефективност от гледна точка на осигуряването на адекватни по размер фондове.
- Съсобствеността изисква специфично решение за проблемите на финансирането, особено когато съсобственикът е от друга държава-членка. Специално внимание заслужава например положението в Словакия със закупуването на Slovenske Elektrarne от ENEL и съвместната отговорност на Хърватия и Словения за Krsko NPP. Последният случай доведе до фонд с недостатъчни ресурси поради липсата на специален за целта фонд в Хърватия. Особено внимание трябва да се обърне на аспекта на бъдещото финансиране с предложения за изграждане на нови електроцентрали при съсобственост между няколко държави.
- Съществуват много примери, при които не е бил създаден специален фонд, като вместо това се прави основното допускане, че когато е необходимо, ще бъдат предоставени държавни фондове. Макар че задълженията за финансиране на закриването при повечето инсталации са малки в сравнение със стойността на ядрените реактори, не е такъв случаят с инсталациите за регенериране на отработено гориво и със съоръженията за обработка на плутоний.

Учредяването и управляването на фонд за извеждане от експлоатация рядко се придружава от оценка на специфичните рискове, свързани с дългосрочната работа, както и от оценка на задълженията, управлението и инвестициите. Проучването на методиките за финансиране на извеждането от експлоатация осигури полезна и забележителна яснота за управлението на риска при фондовете, който предвид съществуващите в тези области неопределености, трябва да бъде обект на по-нататъшно оценяване.

3.4. Оценка на разходите и адекватност на фондовете

От международни организации са направени няколко опита, целящи да сравнят оценките за разходите по извеждане от експлоатация с оглед на хармонизирането в тази област, но до момента - с малък успех. Има основателни причини за това оценките от една държава-членка до друга да варират, като например цената на работната ръка или националната политика за допустимите нива на замърсяване. След 2004 г. бе набавена допълнителна подробна информация, въпреки че много от операторите проявяват нежелание да осигуряват всички подробности за такива изчисления.

Словения има ясно определен фонд, който отговаря на най-добрата практика, описана в Препоръката, като обаче отговорността за електроцентралата Krsko се дели с Хърватия, на която все още предстои да установи подобна система. В резултат, и не по вина на държавата-членка, понастоящем е заделено само 50% от необходимото финансиране за извеждане от експлоатация.

Реакторите Игналина в Литва, Бохунице V1 в Словакия и блокове 1-4 на Козлодуй попадат в обхвата на ангажименти за предсрочно затваряне, договорени като част от процеса на разширяване на ЕС. Последниците от предсрочното затваряне бяха потвърдени по време на преговорите за присъединяване с Общността, ангажираща се да осигури адекватна финансова помощ, отчитайки дългосрочното естество на последващия процес на извеждане от експлоатация. От ЕБВР бяха създадени международни фондове и през декември 2005 г. Съюзът се съгласи на значително продължително финансиране от Общността във финансовата перспектива 2007-2013 г. За прилагането на това финансиране за Игналина⁷ бе приет регламент през 2006 г., а за Бохунице – през май 2007 г.⁸, в съответствие с ангажимента, поет в съответния протокол към Акта за присъединяване. Прилагането на финансовата помощ от Общността за България по отношение на блокове 1-4 на Козлодуй следва да бъде осигурено до 2009 г., съгласно съответния Акт за присъединяване.

Основните предположения, направени във връзка с приведените разходи, варират значително в целия ЕС и това е област, подлежаща на бъдещо хармонизиране. Комбинация между дълъг период на отсрочване и неподходящо използване на скontoвите лихвени проценти поражда опасения за дългосрочната адекватност на фондовете [13].

От всички оператори се признава, че оценката на задълженията за извеждане от експлоатация трябва да се преразглежда по време на експлоатационния период на въпросната инсталация, при това с нарастваща точност. Ако не се подхожда правилно към този процес, неопределеностите, свързани с него, са значителни, с потенциал за сериозен дефицит във фондовете, когато те са нужни. Неточните оценки за разходите по извеждане от експлоатация, лошата ефективност на фондовете (било то поради ниска възвръщаемост или поради рискови инвестиции) са ключови проблеми, които изискват независимо наблюдение на фондовете както на финансово, така и на техническо ниво. Остава въпросът за адекватността на такова наблюдение в няколко държави-членки [11].

Застраховане срещу предсрочно затваряне, било то като първоначални гаранции, разпоредби или специфични застрахователни политики, се предвижда в малко на брой случаи. В няколко държави-членки се приема, че държавата гарантира поемането на всякакъв дефицит, свързан с проблемите на предсрочното затваряне.

3.5. Използване на фондовете

В ЕС има няколко примера за използване на финансови ресурси за цели, различни от извеждането от експлоатация и управлението на отпадъците [15]. Възникват опасения, по специално за държавни фондове, при които не са заделени финансови ресурси с отчитане на възможна липса на дългосрочна финансова стабилност, която е от основно значение за безопасното извеждане от експлоатация. В Италия средствата, събрани от такси върху цената на електроенергията, се събират в държавен фонд, а частта, която не се изисква за извеждане от експлоатация, се използва за други цели от държавен интерес. Приблизително половината от днешното финансиране за цивилни инсталации в Обединеното кралство се осигурява от държавния бюджет, изготвяно на база тригодишен период. Текущият дефицит в оперативната печалба, която осигурява

⁷ ОВ L 411/10, (30.12.2006 г.)

⁸ ОВ L 131/1, (23.05.2007 г.)

останалото финансиране, както и липсата на заделени фондове, евентуално водят до изискване за реорганизиране на краткосрочните дейности по извеждането от експлоатация.

Наскоро Белгия изготви нов проектозакон, който ще разглежда фондовете за извеждане от експлоатация, използвани за финансиране на напълно независими енергийни инвестиционни проекти по начин, който може да се счита по-скоро като преференциален за проекта, отколкото като разумно управление на фондовете [16].

Литва е използвала в някои случаи своя национален фонд за да съфинансира проекти в енергийния сектор, с цел да осигури заместващи мощности за предсрочно затворения реактор.

Освен това, използването на фондове, предназначени за целите на извеждането от експлоатация, като евтин източник за финансиране, може да доведе до големи смущения във вътрешния пазар на ЕС.

3.6. Ново изграждане на ядрени обекти

В рамките на ЕС възможността за използването на ядрена енергия остава отворена за тези държави-членки, които желаят да използват такава енергия, като при оценяването на нуждата от действия на Общността в области като финансите за извеждане от експлоатация трябва да се отчита възможното значително нарастване на броя на новите атомни енергийни реактори.

Принципът „замърсителят плаща“ изисква операторите да създават адекватни фондове, които да са на разположение, когато е необходимо. Този принцип не винаги се прилага стриктно, обикновено по точно определени исторически причини. След Препоръката, при бъдещо изграждане не трябва да се допуска такава ситуация. Няколко държави-членки са се занимали с този въпрос; в случая на Франция – чрез ново законодателство, а Обединеното кралство и Нидерландия изразяват сходни позиции. През 2007 г. в Румъния ще завърши изграждането на нова атомна електроцентрала, а други три частично изградени централи са предвидени за довършване в близко бъдеще. Мерките, вземани от Румъния, за посрещане на задълженията за извеждане от експлоатация са в процес да бъдат допълнително определени на основата на последното законодателство от 2006 и 2007 г. Няколко други държави-членки са изразили намерението си да изградят нови ядрени съоръжения, като Комисията трябва да играе роля в гарантирането на това, че се прилага най-добрата практика за финансиране.

Препоръката на Комисията [5] специално споменава режимите за финансиране на извеждането от експлоатация и препоръчва условията на финансиране да бъдат докладвани във връзка с член 41 на Договора за Евратом относно изграждането на нови ядрени инсталации. Този доброволен процес, който не засяга разпоредбите на член 41 от Договора, е в съответствие със „законодателството с незадължителна юридическа сила“ предвидено от Препоръката. Този метод на деклариране и консултиране ще трябва да бъде оценен от Комисията, за да може тя да заключи дали съществува необходимост от допълнително общностно законодателство.

3.7. Прозрачност

Въпросът за прозрачността по отношение на финансирането от държавите-членки и отделните оператори трябва да бъде оценен на нивото както на сътрудничеството, така и на нивото на обществено достъпната информация. По отношение на информацията в публичното пространство, в много държави-членки положението е далеч от задоволително. NDA в Обединеното кралство представлява пример за най-добра практика в тази област със специализираната си интернет страница и документите „Lifecycle baselines“ (Базови линии на жизнения цикъл), които осигуряват съществено подобрене в нивото на обществената информация, която обикновено се предоставя.

По принцип, комуникацията между Европейската комисия и държавите-членки се извършва в духа на доброто сътрудничество, като положението бе значително подобрено през последните години. Комисията поддържа държавата-членка да е неин основен комуникационен партньор, но когато е бил осъществяван контакт с отделни оператори, се е наблюдавало също добро сътрудничество. Има няколко ясно изразени изключения от това положение на общо взето добра комуникация:

- България не отговори на въпросника на Комисията, нито реагира на конкретни молби за информация. Подобна забележка често бе давана и от участници в търговете, като сведения във връзка с техните проучвания. Отбелязва се, че предсрочното затваряне на блокове 1 до 4 в Козлодуй доведе до важни въпроси във връзка с финансирането.
- Информацията, осигурена от Обединеното кралство, бе много бедна, особено в сравнение с повечето държави-членки, както и несъответстваща на мащабите на ядрената му промишленост. Подробната информация, направена публично достояние от NDA на интернет страницата на организацията, се явява като „противовес“ на тази критика.
- Германия отговори на въпросника на Комисията известно време след като проучването бе завършило, като по този начин изключи важен елемент от сравнението, което бе започнато в едно от целевите проучвания.
- Определен брой оператори държат на клауза за поверителност във връзка с публикуването на оценките на задълженията, събраните фондове или и двете. Най-често цитираният аргумент е този, че информацията е от търговско значение. Предвид подробната информация, която е на разположение в тази област, както и желанието на многобройни други оператори да осигурят такава информация, този аргумент не се счита за валиден.
- Румъния прие закони, които изискват създаване на два отделни фонда, един - за извеждане от експлоатация на ядрени съоръжения, и втори - за отработено ядрено гориво и управление на радиоактивните отпадъци. От Румъния ще се изиска допълнителна информация за прилагането на новото законодателство.

3.8. Бъдещи насоки

Следва да бъде отбелязано, че в своето Съобщение от 2002 г.⁹ Комисията обърна специално внимание на системите за финансиране във Франция и Германия като единствени случаи, изискващи особено внимание. Споровете се отнасяха до въздействието на предложението за създаване на външни фондове, като заключението слабо би се повлияло от последвалите две разширения на ЕС.

По-подробният анализ на положението в държавите-членки и по-широкото допитване до заинтересованите страни доведе до значително по-различно разбиране на ситуацията. Методиката на финансиране не може просто да бъде разделена на вътрешни и външни фондове; съществуват големи различия в методиката и степента на обособяване, осигурявани от разните механизми, особено в случая на външни фондове. Когато даден оператор има цялата отговорност за извеждането от експлоатация и управлението на отпадъците, операторът привежда доводи за запазване на правото си на финансово управление на фондовете, създадени за целта. Тази ситуация може да бъде неприемлива и вниманието следва да бъде насочено към различните фактори, влияещи на адекватността на фондовете, ликвидността и сигурността, заедно със строгите ограничения за използването на фондовете и прозрачното управление.

Изглежда, че настоящата загриженост се дължи предимно на липсата на прилагане на национални законодателни изисквания и най-добри практики. Към тази загриженост може да се подходи по-успешно чрез независимо наблюдение на фондовете за извеждане от експлоатация, отколкото чрез допълнително законодателство, било то национално или наднационално.

Неотдавнашното изменение в съответния френски закон подчертава ролята, която играе външният орган в наблюдаването на такива въпроси. Докладите на Сметната палата повлияха на измененията в законодателството, а в обяснителния меморандум, придружаващ новия закон, работата на Комисията също бе призната. Подобно засилване на ролята на наблюдението отвън може да се усети и в други държави-членки. Значима особеност на новото законодателство е, че то изисква практика, основаваща се на изисквания за предпазливост и сигурно управление, които не се дефинират явно, а по скоро са предмет на независимо наблюдение.

Комисията е в течение, че са нужни подобрения, за да се осигури разполагаемост на адекватно финансиране, когато то е необходимо, както и неговото прозрачно и сигурно управление. Заедно с консултативната група, представляваща всички държави-членки, Комисията ще разгледа тези въпроси като последващо действие от публикуването на Препоръката.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Извеждането от експлоатация на атомни електроцентрали ще става все по-важен въпрос през следващите години. При настоящите политики е логично да се приеме, че около една трета от реакторите, работещи в Европейския съюз, ще трябва да бъдат изведени от експлоатация до 2025 г.

⁹ Ядрена безопасност в Европейския съюз COM^{(2002) 605} окончателен от 6.11.2002 г.

Въпреки специфичното национално законодателство, следва да се направи напредък по няколко аспекта на адекватността, управлението и използването на фондовете, по-специално чрез подробно следене и докладване, както на национално ниво, така и на нивото на ЕС.

Различията в стратегията за извеждане от експлоатация и управлението на фондовете могат да доведат до смущения на либерализираните енергийни пазари на ЕС. Разходите по извеждането от експлоатация, включително за окончателното обезвреждане на отпадъците, трябва да се разглеждат като част от разходите за производство на електроенергия и следва да бъдат съвместими с правилата за държавни помощи.

Държавите-членки трябва да осигурят повече прозрачност в докладването за финансовите ресурси за извеждане от експлоатация. Оценката на задълженията трябва да се основава на общовалидни счетоводни принципи, с публично достъпни оценки и обезпечения.

Различията между държавите-членки се дължат частично на структурата и собствеността върху електрическите компании преди създаването на обединения вътрешен пазар на електроенергия. Либерализацията на енергийните пазари доведе до повишена необходимост от прозрачност и повече хармонизация в управлението на тези финансови ресурси. Комисията е убедена, че е важно да се продължат усилията и сътрудничеството с всички заинтересовани страни. Основната цел е да се гарантира както че са заделени финансовите ресурси за посрещане на изискванията на извеждането от експлоатация на атомни централи, така и че тези ресурси ще бъдат на разположение както и когато е необходимо. Ресурсите трябва да бъдат управлявани при пълна прозрачност, при гарантиране на адекватни фондове за високо ниво на ядрена безопасност по отношение на извеждането от експлоатация и управлението на радиоактивните отпадъци. Информацията за финансирането на извеждането от експлоатация не може да бъде пазена в тайна въз основа на принципа за поверителност. В ЕС трябва да бъдат проучени ползите от хармонизираните методики за финансиране на извеждането от експлоатация. Тази оценка следва да вземе предвид различията между стратегиите на държавите-членки, като се стреми да не намалява безопасността и сигурността. В случаите на ново изграждане следва да се следват строго общи подходи.

Комисията следва да се съсредоточи върху адекватността на финансирането, неговата финансова сигурност и целевото му разделяне, което е необходимо за да се гарантира, че фондовете се използват само по предназначение. За бъдещото изграждане на ядрени обекти следва да се провежда общ подход по отношение на методиката, но за текущо работещите системи действията на Комисията трябва да се основават на независимо оценяване и докладване.

Работният документ, придружаващ този доклад, съдържа таблица със събраните фондове във връзка с общите пасиви и експлоатационния период на централата. Съдържанието на работния документ е основано на информация, осигурена от държавите-членки, събрана чрез контролни проучвания, провеждани от 2004 г. насам. От държавите-членки се изисква, ако е необходимо, да коригират подаваната информация, като Комисията ще публикува отново документа на подходящи интервали от време.

Придружаващият работен документ ще се използва като основа за бъдещи постоянни консултации с експерти от държавите-членки.

Източниците на информацията в този доклад могат да бъдат намерени в работния документ на службите на Комисията: Данни за извеждането от експлоатация в ЕС¹⁰.

¹⁰

SEC(2007)1654.